

De Spiritualiteit van Camillus de Lellis 1550-1614

Paul Schreur, 9 november 2024

De spiritualiteit van de heilige Camillus werd sterk beïnvloedt door zijn persoonlijke geschiedenis.

Als zoon van een kapitein in het leger van Venetië ging hij al vroeg met zijn vader mee als soldaat. Een leven van vechten, dobbelen, plunderen en andere niet altijd frisse bezigheden.

Op 21-jarige leeftijd kreeg hij een wond aan zijn voet en zocht hij zijn toevlucht in het St Jacobusziekenhuis voor de incurabili/ongeneeslijken in Rome.

Als lopend patiënt moest hij samen met mensen die er vanwege een taakstraf werkten, voor de zieken zorgen. Omdat hij meer aan de oever van de Tiber zat te gokken, dan voor zijn medepatiënten te zorgen, werd hij al gauw op straat gezet.

Zonder werk en dus geen inkomen trok hij zwervend en bedelend door het land en raakte steeds verder aan lagerwal.

Uiteindelijk werd hij, toen hij bij de parochiekerk stond te bedelen, uitgedaagd een baantje als opperman bij de bouw van een kerk van de Kapucijnen in het zuid Italiaanse Manfredonia aan te nemen.

In de nacht van 2 februari 1575 werd hij 's nachts onderweg overvallen door wanhoop over zijn totaal mislukte leven. Hij besloot zich als Franciscaan of Kapucijn aan een leven voor God te wijden.

Doordat de pijn de wond aan zijn voet steeds openhaalde, ging hij terug naar het St Jacobusziekenhuis in Rome, maar zijn wond bleek helaas niet te genezen en kon hij dus niet bij de Kapucijnen intreden.

Hij besloot in het ziekenhuis te blijven werken en samen met vier medestanders ging hij proberen de zorg in het ziekenhuis te hervormen door de zieken echte aandacht te geven. Niet praten maar doen.

Zijn groep medestanders groeide uit tot een religieuze gemeenschap die zich tot taak stelde voor de arme zieken in Rome te gaan zorgen.

Camillus spiritualiteit werd gevoed door het woord van Jezus: "ik was ziek en jij hebt mij bezocht". Voor hem tegelijk een mogelijkheid om toch nog een kans te maken om in de hemel te komen, want door de fouten in zijn jeugd had hij daar weinig hoop op. Op deze manier probeerde hij de zonden van zijn losbandige jeugd goed te maken. De kern van de zorg voor de zieken was voor hem eenvoudig: zorgen zoals een moeder zorgt voor haar enige kind. Ook was het voor hem uitermate duidelijk, dat de zieke eigenlijk God zelf is, die van de verpleger volledige aandacht en toewijding verwachtte. Voor Camillus was de zieke "zijn heer en meester". Dat ging voor hem heel ver, Zelfs dwars door alle

Romeinse en Vaticaanse regels heen. Toen er in Rome hongersnood heerste, plunderde hij samen met een grote menigte zieken en armen de graanschuren van de Paus. Zijn tijdgenoot en medebroeder van het eerste uur Sanzio Cicutelli ziet in Camillus de barmhartige Samaritaan, die niet zoals de priester en de leviet wegstrekt als hij een zieke tegenkomt. Een duidelijke kritiek op de geestelijkheid van Rome, die ook wegkeken van de zieken en gewonden langs de weg en hen aan hun lot overlieten. Om zijn groep verplegers, die wilden werken op basis van Jezus' boodschap in het evangelie te kunnen oprichten, werd hij genoodzaakt een religieuze orde stichten en zelf priester worden. Voor hem was het priesterschap echter alleen belangrijk in het kader van zijn totale zorg aan de zieken.

Door zijn priesterschap kon hij op het moment van sterven de zieken naast goede zorg ook het H. Oliesel toedienen, zodat zij regelrecht naar de hemel gingen. Zijn hele leven heeft hij ervoor gestreden, dat zijn volgelingen de aandacht voor zowel de lichamelijke als geestelijke noden van de zieken boven hun eigen welzijn stelden. De H. Mis en de gebeden moesten wijken wanneer een zieke hulp nodig had.

Voor mij als zijn volgeling zijn de volledige beschikbaarheid van Camillus en zijn aandacht voor de noden van de zieken zeer waardevolle uitdagingen. Juist in onze tijd van marktwerking en klantgerichte zorgconcepten is juist een herbezinning op de taak van de zorg heel belangrijk.

Het vergelijken van de zorg met een markt van vraag en aanbod doet geen recht aan het feit, dat de zieke ook in onze tijd vaak wanhopig op zoek is naar iemand die echt aandacht heeft voor zijn of haar noden. Zeker nu er een enorme schaarste is aan de aanbod kant van de zorg. De zieke "klant of cliënt" noemen is niet erg bemoedigend als je weet hoelang je op een loodgieter, elektricien of een plaatsje op een spreekuur moet wachten.

Jezus vraagt van ons een open oog voor de nood van de zieke en de bereidheid om de volgende stap te zetten zoals de Samaritaan deed. Je verantwoordelijk voelen en de A/ander in zijn nood ontmoeten.